

Poznajmy się

Poznajmy się

Cześć, mam na imię Epitet.
A ty jak się nazywasz?
Miło mi. Bliżej poznamy się później, a na razie...
Oto moja wizytówka.

Epitet | Pomocnik literacki

🏠 **Adres:**
ul. Rymowana 5
00-676 Strofowo

A twoja wizytówka? Nie masz?! Hmm... Nic nie szkodzi.
Za chwilę dowiesz się, jak ją przygotować.

Epitet i jego wizytówka

Źródło: Contentplus.pl Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 1

Najpierw imię czy nazwisko? Znasz odpowiedź na to pytanie? Przyjrzyj się lub zapoznaj z opisem obrazków i odpowiedz:

- Co było pierwsze: imię czy nazwisko?
- Skąd się wzięły nazwiska?

Jan Biały

Jan Kowalski

Jan Nochal

Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0

Ćwiczenie 2

Nazwiska wymyślono,...

- żeby się odróżniać od innych osób o tym samym imieniu.
- żeby szybciej się przedstawiać.
- żeby można było wymyślać różne nazwy.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 1

Jak myślisz, jak powstało twoje nazwisko? Od jakiego słowa może pochodzić?

Przedstaw jego historię.

Ćwiczenie 3

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Jan czy Jasiulek?

Polecenie 2

Porozmawiaj o tym, jak zwracają się do ciebie rodzice, koleżanki i koledzy. Czy zawsze tak samo? Czy lubisz zdrobnienia? A może podobają ci się inne imiona niż twoje?

Polecenie 3

Zapisz swoje wnioski – tutaj lub w zeszycie – z dyskusji o imionach. Możesz wykorzystać następujące zdania:

- *Mam na imię...*
- *Nie lubię, gdy ktoś zwraca się do mnie...*
- *Wolę zdrobnienie...*
- *Imię, które najbardziej mi się podoba, to...*

Ćwiczenie 4

Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0

Polecenie 4

- Ile osób w klasie ma tak samo na imię?
- Czy w twojej rodzinie imiona też się powtarzają? Jeśli tak, powiedz, kto je nosi.
- Poszukaj informacji o znanych osobach lub postaciach literackich, które mają tak samo na imię jak ty.

Napisz o tym tutaj lub w zeszycie.

Ćwiczenie 5

Czy wiesz, jak prawidłowo się przedstawiać? Należy podać najpierw imię czy nazwisko? Zapoznaj się z wypowiedzią profesora Jana Miodka, językoznawcy z Uniwersytetu Wrocławskiego. Profesor w swoich książkach i programach telewizyjnych uczy, jak poprawnie używać języka polskiego.

Trwa wczytywanie danych ..

Film dostępny pod adresem </preview/resource/R1H1n8PgT3kLJ>

Wypowiedź prof. Jana Miodka na temat imion i nazwisk

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-SA 3.0.

Nagranie Wideo. Na początku pojawia się plansza: „Co było pierwsze – imię czy nazwisko?”. Następnie pojawia się prof. Jan Miodek. Mężczyzna siedzi na tle regałów wypełnionych książkami. W trakcie nagrania wyświetlają się portrety władców Polski i portret Mikołaja Wolskiego. Na końcu pojawia się plansza z napisami: wystąpił prof. dr hab. Jan Miodek. Realizacja Contentplus.pl, na zlecenie Uniwersytetu Wrocławskiego, w ramach projektu "E-podręczniki do kształcenia ogólnego", czerwiec 2015.

Ćwiczenie 6

Przygotujcie scenki dotyczące przedstawiania się w różnych sytuacjach i różnym osobom, np. nowemu koledze lub komuś dorosłemu. Zaprezentujcie je pozostałym grupom i porozmawiajcie o tym, czy wszyscy aktorzy odpowiednio się przedstawili.

Ćwiczenie 7

Czy kiedy poznasz nowe osoby, zastanawiasz się, jakie są? One też chcą cię bliżej poznać. Zapisz swoje imię pionowo (litera pod literą). Możesz to zrobić tutaj lub w zeszyte. Spróbuj opisać siebie za pomocą słów, które rozpoczynają się od litery w każdej linijce, np.:

Ambitna

Niecierpliwa

Nowoczesna

Aktywna

Polecenie 5

Opowiedz o sobie: co lubisz robić, jakie są twoje największe marzenia, czym się interesujesz.

Ćwiczenie 8

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Dodatkowe określenia dopisywane do imion nazywamy **przydomkami**.
Najczęściej wskazują one jakąś **charakterystyczną cechę osoby**.
Myślę, że książkę Bolesław Krzywousty nie miał pięknego uśmiechu...

Przydomeki

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ciekawostka

Niektórzy historycy twierdzą, że przydomek Bolesława Krzywoustego nie odnosił się do jego ułomności fizycznej, lecz pochodził od krzywoprzysięstwa jakiego się dopuścił wobec swojego brata.

Ćwiczenie 9

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 10

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 11

Wymień inne postaci, które mają charakterystyczne imiona, nazwiska, przydomki lub przezwiska, np. Świniopas, Gęsiareczka, Pan Maluśkiewicz, smerf Ciamajda.

Co można o nich powiedzieć na podstawie tych określeń?

Polecenie 6

Przezwise nie zawsze są miłe, ale jeśli nikogo nie obrażają, mogą być zabawne.

Czy znasz takie? Porozmawiaj o tym i zapisz tutaj lub w zeszyte przykłady przyjacielskich przezwisk, jakich używasz w klasie, na podwórku albo w domu.

Polecenie 7

Jakie będzie twoje internetowe przezwisko? Wymyśl je i zapisz tutaj lub w zeszyte. Nie używaj swojego imienia ani nazwiska.

Dane kontaktowe

Przypomnij sobie, jak wyglądała wizytówka Epitetu. Co było na niej napisane?

Ćwiczenie 12

Czy wiesz, co to są dane kontaktowe? Porozmawiaj o tym, jakie informacje mogą zawierać. Czy mogą się znaleźć na wizytówce?

Ćwiczenie 13

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 14

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 15

Przypomnij sobie:

- co powinno się znaleźć na wizytówce,
- w jakiej kolejności,
- jaką pisownię zastosować.

Polecenie 8

Ciekawostka

Dawno temu prawdziwe imię dostawało się dopiero przy postrzyżynach. Wtedy siedmioletnim chłopcom obcinano włosy i przechodzili oni pod opiekę ojca. W późniejszych czasach imię nadawano na chrzcie, a współcześnie otrzymuje się je po urodzeniu.

A skąd się wzięły nazwiska? Kogoś zaczęto nazywać Gdańskim, bo pochodził spod Gdańska. Ktoś inny otrzymał nazwisko Pawlak, bo jego ojciec miał na imię Paweł. Ktoś inny został Piekarzem. Pewnie się domyślasz dlaczego?

Nazwisko dziedziczone z ojca na dzieci i oznaczające przynależność do rodziny rozpowszechniło się na początku XIX wieku.

Odkąd pojawiły się w Polsce nazwiska, zawsze pisano je po imieniu. Obecnie pisanie nazwiska przed imieniem jest czymś sztucznym. Oczywiście, w spisach alfabetycznych, na przykład w dzienniku lub bibliotecznym katalogu, jest to konieczne – ale w pozostałych przypadkach jest po prostu błędne.

Na podstawie książki Witolda Pawła Cienkowskiego pt. „Z tajemnic języka”, Warszawa 1963.